

Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Onverplichte tegemoetkomingsregeling transgender
personen

Datum
11 augustus 2021

Ons kenmerk
3487679

1. Aanleiding

Op 30 november 2020 heeft het kabinet erkenning en excuses aangeboden voor het leed dat (transgender en intersekse) personen is aangedaan door de eisen die in de periode 1985-2014 in het Burgerlijk Wetboek stonden ten aanzien van de wijziging van geslachtsregistratie in de geboorteakte. Dit kabinetsstandpunt kwam tot stand naar aanleiding van een aansprakelijkstelling door het Transgender en Intersekse Collectief (TGIC). In de brief van 30 november is tevens aangekondigd dat er een onverplichte financiële tegemoetkomingsregeling zou komen. Het betreft een bedrag van €5.000,- per persoon voor diegenen die in de periode tot 2014 of kort daarna hebben voldaan aan de toentertijd geldende wettelijke voorschriften voor het wijzigen van de geslachtsregistratie in de geboorteakte. Bijgaand treft u de conceptbeleidsregel aan met het verzoek in te stemmen met publicatie van de beleidsregel in de Staatscourant. Een gelijkkluidende nota is aan de minister van OCW gezonden

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht om akkoord te gaan met:

*(1) de tegemoetkomingsregeling en publicatie hiervan in de Staatscourant;
(2) Bijgaande aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer waarmee de regeling en de eerder aan het Transgender- en interseksecollectief verzonden reactie onder de aandacht van de Tweede Kamer worden gebracht.*

3. Kernpunten

- De vergoeding zal beschikbaar zijn voor een drietal groepen:
  - o De groep personen wiens geboorteakte voor 1 juli 2014 is gewijzigd (of waarvoor een nieuwe geboorteakte is opgemaakt) wegens de wijziging van het geslacht;
  - o De groep personen die voor 1 juli 2014 een transitie heeft ondergaan die heeft geleid tot een wijziging van het geregistreerde geslacht in de geboorteakte (of het opmaken van een nieuwe geboorteakte) tussen 1 juli 2014 en 1 juli 2016;
  - o De groep personen die voor 1 juli 2014 is gestart met een transitietraject waarmee is voldaan aan de eisen van de Wet wijziging geregistreerd geslacht 1985-2014 en heeft geleid tot een transitie en de wijziging van het geregistreerde geslacht in de

- geboorteakte (of het opmaken van een nieuwe geboorteakte) voor 1 juli 2016;
- De vergoeding bedraagt € 5.000,- per persoon;
  - Het bewijs wordt voor alle drie de groepen geleverd door:
    - o Een gewaarmerkt afschrift van de geboorteakte waaruit de wijziging blijkt of,
    - o In voorkomend geval een nieuw opgemaakte geboorteakte vergezeld van:
      - de gerechtelijke uitspraak waaruit blijkt dat een nieuwe akte is opgemaakt in verband met wijziging van het geslacht;
      - een verklaring van een BIG-geregistreerde arts dat de aanvrager voor 1 juli 2014 een transitie heeft ondergaan; of
      - een machtiging om deze verklaring bij een BIG-geregistreerde arts op te vragen.
  - Het bewijs voor de tweede en derde groep moet worden aangevuld met een eigen verklaring dat voor 1 juli 2014 een transitie is ondergaan met
    - o Een verklaring van een BIG-geregistreerde arts dat de aanvrager voor 1 juli 2014 gestart is met een transitietraject leidende tot een transitie voor 1 juli 2016, of
    - o een machtiging om deze verklaring bij een BIG-geregistreerde arts op te vragen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
11 augustus 2021

Ons kenmerk
3487679

4. Toelichting

Van 1985 tot 2014 eiste de destijds geldende wetgeving ter zake het wijzigen van de geslachtsregistratie in de geboorteakte voor transgender- en intersekse personen (hierna Wet wijziging geregistreerd geslacht 1985-2014) dat personen die hun geslacht in de geboorteakte wilden laten wijzigen, moesten aantonen dat zij zich zo ver als fysiek en psychologisch mogelijk en verantwoord was lichamelijk lieten aanpassen aan het gewenste geslacht en nimmer meer in staat zouden zijn kinderen te krijgen. Deze wet stelde personen voor een harde en bijna onmogelijke keuze.

Het kabinet is dan ook tot de conclusie gekomen dat erkenning en excuses op zijn plaats zijn. In verband met het de erkenning van het leed dat personen hebben ondervonden als gevolg van de tussen 1985-2014 geldende Wet wijziging geregistreerd geslacht heeft het kabinet aangekondigd een onverplichte tegemoetkomingsregeling voor te bereiden. Met deze beleidsregel wordt hieraan uitvoering gegeven.

De tegemoetkomingsregeling is ook aan het Collectief voorgelegd. Met inachtneming van de door het Kabinet gestelde kaders van 30 november heeft het Collectief inbreng geleverd. Deze inbreng is zeer waardevol gebleken bij het vormgeven van de regeling en heeft op onderdelen geleid tot aanscherpingen. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

- de kosten voor het opvragen van een gewaarmerkt afschrift van de geboorteakte worden vergoed omdat we vanwege de fraudebestendigheid en zo eenvoudig mogelijke uitvoering vast wilden houden aan dit bewijsmiddel.
- Ook personen waarbij een nieuwe akte is opgemaakt komen met aanvullend bewijs in aanmerking voor de tegemoetkoming. Uit een

- nieuwe geboorteakte valt niet op te maken dat deze is opgemaakt wegens de wijziging van het in de oude geboorteakte geregistreerde geslacht.
- BIG-geregistreerde artsen die op verzoek van de aanvrager worden gevraagd te verklaren dat een aanvrager aan de voorwaarden voldoet, kunnen een vergoeding krijgen op grond van het NZA-tarief. De ervaring van DUS-I bij de uitvoering van de Q-koortsregeling is dat artsen hier maar beperkt gebruik van maken.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
11 augustus 2021

Ons kenmerk
3487679

Het kabinet heeft verder besloten dat de toekenning van de tegemoetkoming voor 3 jaar geen gevolgen mag hebben voor vermogensafhankelijke regelingen zoals de onder de Participatiewet, toeslagen en de vermogensinkomensbijtelling (VIB) in de WLZ en WMO beschermd wonen. De komende tijd wordt hieraan uitvoering gegeven met de betrokken departementen zodat e.e.a. op orde is als de eerste tegemoetkoming wordt uitgekeerd.

4.1 Politieke context

Er zijn vragen gesteld over de stand van zaken m.b.t. de tegemoetkomingsregeling en de betrokkenheid van het Collectief door de leden Van Ginneken, Van der Laan, (beiden D66), Ellemet (GroenLinks), Kathmann (PvdA) en Simons (BIJ1). De conceptantwoorden op deze vragen worden u per separate nota voorgelegd.

4.2 Financiële overwegingen

Voor de uitvoeringskosten is een post bij JenV gereserveerd. De kosten van de tegemoetkoming worden deels door JenV en deels door OCW bekostigd.

4.3 Communicatie

We zijn voornemens met Dcom te zorgen voor voldoende aandacht voor publicatie van de regeling en uitleg op de website van de rijksoverheid en uitvoerder DUS-I. De komende tijd tot 18 oktober, het moment waarop tot uitvoering wordt overgegaan, kan verdere communicatie plaatsvinden op de website van DUS-I. Gezien de eerdere betrokkenheid van het Collectief zullen wij hen van het proces van publicatie en uitvoering op de hoogte houden.

4.8 Ontwikkelingen hiervoor

Bij eerdere nota (16 april 2021, kenmerk 293539) heeft u ingestemd met uitvoering van de regeling door de Dienst Uitvoering Subsidies-Instellingen (DUS-I). Het Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM) is ook als optie overwogen om de regeling uit te voeren. Het Transgender- en interseksecollectief is gevraagd naar hun wensen ten aanzien van de uitvoering en de uitvoerder. Het collectief heeft aangegeven geen uitgesproken voorkeur te hebben. Men heeft een aantal aandachtspunten meegegeven waaraan, naar ons oordeel, zowel SGM als DUS-I voldeden. Opdrachtgever en eigenaar van SGM hebben aangegeven dat uitvoering door SGM onwenselijk is omdat deze taak niet past binnen de wettelijke taak van het SGM.

In dezelfde nota van 16 april 2021 heeft u ingestemd met het voorstel om ter voorkoming van hernieuwd slachtofferschap aanvragers van een tegemoetkoming geen bewijs te vragen van de fysieke transitie, maar zoveel mogelijk genoegen te nemen met een gewaarmerkt afschrift van de geboorteakte (waarop de wijziging van de geslachtsregistratie tussen juli 1985 en juli 2014 zichtbaar is). Ten aanzien van mogelijke overgangssituaties heeft u ingestemd met het voorstel om ook personen die voor 1985 een fysieke transitie hebben ondergaan en na 1985 hun

geslachtsregistratie hebben gewijzigd op grond van de Wet wijziging geregistreerd geslacht 1985-2014, in aanmerking te laten komen voor een tegemoetkoming. Verder heeft u ingestemd met het voorstel voor tegemoetkoming aan personen die een fysieke transitie hebben ondergaan conform de eisen van de Wet wijziging geregistreerd geslacht 1985-2014 kort voor of na juli 2014, waarbij aan deze personen aanvullend bewijs wordt gevraagd dat is voldaan aan de eisen van de eisen van die wet.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

N.v.t.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Datum
11 augustus 2021

Ons kenmerk
3487679